

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1180

Vragen van het lid **Verheijen** (VVD) aan de minister van Buitenlandse Zaken over *Tsjechische corruptie en de rol van de Europese Commissie* (ingezonden 20 december 2012).

Antwoord van minister **Timmermans** (Buitenlandse Zaken) mede namens de minister van Financiën en de staatssecretaris van Economische Zaken (ontvangen 31 januari 2013).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Brussel straft Tsjechische corruptie mild»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Bent u bekend met de gang van zaken rondom het gebruik van de Tsjechische EU-subsidies en de openbare rapporten en het Europese Rekenkamer-rapport daaromtrent?

Antwoord 2

Ik ben bekend met de openbare rapporten van de Europese Rekenkamer terzake, met de Annual Activity Reports van de Europese Commissie, met de vigerende EU-wetgeving en met de door u geciteerde berichtgeving omtrent Tsjechië in de media.

Vraag 3

Is het waar dat de Commissie in openbare rapporten mildere conclusies weergeeft dan in geheime rapporten die nu boven tafel zijn gekomen?

Antwoord 3

Het onderzoek dat de Commissie opstelt over de besteding van middelen in een bepaalde lidstaat doorloopt een aantal stadia. De inhoud van de conceptversie van het rapport is altijd vertrouwelijk, waarna de lidstaat de mogelijkheid krijgt om te reageren en aanvullende informatie te leveren. De inhoud van het eindrapport kan door dit proces van hoor en wederhoor verschillen van de inhoud van de conceptversie. Het is voorbehouden aan de

¹ Dagblad Trouw, 20 december 2012, pagina 1.

Commissie om binnen de grenzen van haar bevoegdheden een eindoordeel te vellen.

Vraag 4

Zo ja, deelt u de mening dat het door de Europese Commissie niet open en eerlijk communiceren over fraude door lidstaten met Europees geld slecht is voor de geloofwaardigheid en het draagvlak voor de EU?

Antwoord 4

Het kabinet deelt de mening niet dat de Europese Commissie niet open en eerlijk zou communiceren over fraude door lidstaten. Het gaat hier overigens niet om fraude, dat wil zeggen strafbare feiten, maar om niet-naleving van EU-regels door de nationale controle-instantie van Tsjechië, waarbij onregelmatigheden en fouten zijn geconstateerd bij de besteding van EU-fondsen in Tsjechië.

Vraag 5

Bent u van mening dat de controle op het gebruik van EU-middelen en de onafhankelijkheid van de Europese Commissie op dit punt voldoende is gewaarborgd?

Antwoord 5

Het feit dat dergelijke problemen aan het licht komen is een indicatie voor het goed functioneren van Europese controlesystemen door onafhankelijke controles van de Europese Commissie en de Europese Rekenkamer. Dit neemt volgens het kabinet niet weg dat lidstaten zelf, inclusief Nederland, hun eigen verantwoordelijkheid dienen te nemen voor het goed functioneren van hun uitvoeringsorganen voor EU-subsidies.

Vraag 6

Kunt u aangeven hoe in dit specifieke geval de sanctionering van Tsjechië tot stand is gekomen?

Antwoord 6

Het is van groot belang te onderkennen dat in het EU controlesysteem de nationale instanties verantwoordelijk zijn voor de controle op de besteding van EU-middelen. De Europese Commissie handhaaft door het uitvoeren van «reviews» en door zo nodig in te grijpen.²

In dit specifieke geval bewezen audits, uitgevoerd door de Europese Commissie en de Europese Rekenkamer, dat het controlesysteem van Tsjechië grote gebreken in zich herbergde met betrekking tot de fondsen EFRO, Cohesie en ESF.

Daarop zijn alle EU-betalingen aan Tsjechië opgeschort en is van Tsjechië geëist de gebreken in het systeem weg te nemen. Op grond van de geconstateerde ernst van de situatie heeft de Europese Commissie een financiële correctie vastgesteld die zal worden toegepast op alle programma's die zijn geraakt door de fouten in het nationale controlesysteem. Deze correctie betreft vermindering van 10% voor programma's op gebied van infrastructuur, 5% voor programma's op gebied van milieu en 22% voor een specifiek programma in de regio Noordwest.

Omdat Tsjechië zijn volledige medewerking heeft toegezegd wordt het in staat gesteld om de middelen, die niet worden uitgekeerd als gevolg van de financiële correctie, alsnog te besteden mits deze worden besteed aan programma's die niet zijn geraakt door de gebreken in het nationale controlesysteem.

Vraag 7 en 8

Kunnen dit soort problemen aangepakt worden met de nieuwe voorstellen voor cohesiebeleid in het komende MFK 2014–2020?

Bent u van mening dat de nationale rapportagesystemen voor het gebruik van EU-middelen op dit moment toereikend zijn?

² Voor volledig overzicht werking controlesystemen op nationaal en EU niveau verwijs ik u korthedshalve naar het Annual Activity Report van DG Regio van de Europese Commissie, via weblink: http://ec.europa.eu/atwork/synthesis/aar/doc/regio_aar_2011.pdf

Antwoord 7 en 8

De gebeurtenissen in Tsjechië laten zien dat naast nationale rapportagesystemen onafhankelijke audits door de Europese Commissie en de Europese Rekenkamer noodzakelijk zijn. De huidige regels voorzien hier in. Het kabinet is daarnaast van mening dat iedere lidstaat zijn verantwoordelijkheid dient te nemen om ervoor te zorgen dat EU-fondsen op hun grondgebied op de juiste manier worden besteed. In de nieuwe MFK-periode wordt de rapportage- en verantwoordingsketen verder verbeterd, waarbij uitvoerende instanties van lidstaten een beheersverklaring zullen moeten opstellen die gestaafd wordt door een onafhankelijke audit.

Voorts dient een samenvatting van alle uitgevoerde audits aan de Europese Commissie gezonden te worden inclusief een analyse van de geconstateerde fouten en zwakheden in de nationale controlesystemen, alsmede correctieve acties die genomen zijn of zullen worden. Dit is een verbetering ten opzichte van de huidige nationale rapportagesystemen. De handhavende rol van de Europese Commissie blijft naar het oordeel van het kabinet echter onverkort essentieel.

Vraag 9

Is er op dit moment een overzicht beschikbaar van de verkeerd gebruikte EU-middelen per lidstaat en zo nee, wilt u de Europese Commissie daarom verzoeken?

Antwoord 9

Nederland heeft de Europese Commissie verzocht om een dergelijk overzicht. De Commissie verwijst naar zijn Annual Activity Reports voor de gevraagde gegevens. In deze jaarverslagen is tot op heden geen volledig overzicht opgenomen van alle foutenpercentages per lidstaat per fonds. Het kabinet zou echter graag zien dat lidstaten die veel fouten maken daarop nadrukkelijker worden aangesproken.